

LOUISE CANDLISH

MEIE MAJA

Inglise keelest tõlkinud Marju Randlane

PEGASUS

Jäljendamatule ja tähelepanuväärsele S.-J. V-le

Reede, 13. jaanuar 2017

London, kell 12.30

Kindlasti ta eksib, aga tundub, et keegi kolib tema majja.

Veoauto on pargitud Trinity Avenuel poole peale, kandineline suumulk pärani, suur mööblitükk libiseb mööda ribilist metallkeelt alla. Fi vaatab, silmad võikarva päikesevalguses pilukil – see valgus on praegusel aastaajal haruldane, see on kingitus –, kuidas kaks meest kannavad õla kõrgusel mööblit värvavast sisse ja mööda aiateed edasi.

Minu värav. Minu aiatee.

Ei, see ei ole loogiline, kuidugi ei saa see olla tema maja. Kindlasti lähevad nad Reece'ide poole, kaks maja tema omast edasi. Nemad panid oma maja sügisel müüki ja keegi ei tea päris kindlasti, kas see on müüdud või ei ole. Trinity Avenue siinpoolel küljel on majad ehitatud ühtemoodi – punastest telliskividest Edwardi ajastu stiilis paarismajad, fassaadi keskel on uks, millest mõlemal pool asuvad aknad, majaomanikke seob mustaks värvitud esiuste eelistamine – ja kõik on nõus, et majanumbreid lugedes lähevad need kergesti sassi.

Ükskord tuli Bram komberdades tagasi „kiirelt“ istumiselt Two Brewersis ja läks vale ukse taha ja tema kuulis magamistoa lahtisest aknast kobinat ja puhkimist, kui ta purjus abikaasa ei tulnud toime võtme pistmisega maja number 87 – Merle'i ja Adriani maja – lukuauku. See oli jahmatav, kui visa Bram oli, kui kangekaelselt ta uskus, et tuleb lihtsalt edasi proovida, ja küll see võti keerama hakkab.

„Aga need kõik näevad ühesugused välja,“ oli Bram hommikul protesteerinud.

„Majad näevad jah, aga isegi purjuspäi ei jääks kellelgi märkamata magnoolia,“ oli Fi talle naerdes öelnud. (Tol ajal ajas Brami purjutamine teda veel naerma, mitte ei teinud teda kurvaks või ei äratanud põlgust – see sõltus meeleolust.)

Ta kõnnib nüüd kõhkleva sammul – magnoolia. See on teetähis, nende puu, täies õies on see tuntud vaatamisväärsus ja isegi praegu ilus oma raagus võraga, mille oksarootsud on justkui hoogsa kunstnikukäega taevasse graveeritud. Ja magnoolia on kindlasti sama maja aias, mille ees seisab veoauto.

Mõtle. Kindlasti tuuakse siin kaupa kohale, Bram on midagi tellinud ja jätnud talle ütlemata. Igast pisiasjast ei jõua rääkida, nad mõlemad on nõus, et uus süsteem ei ole täiuslik. Ta läheb jälle kiiremal sammul edasi, paneb käe silme ette, et neid päikese eest varjata, nüüd on ta küllalt lähedal, et saab veoki külje pealt lugeda: PRESTIIŽSED KOLIMISTEENUSED. Ikkagi *kolitakse*. Kindlasti toovad Brami sõbrad mõne asja siia ja viivad need kunagi jälle ära. Kui tema saaks valida, siis ta eelistaks poistele vana klaverit (*jumala eest, mitte mingil juhul trummikomplekti!*).

Aga mis see siis on? Kolijamehed tulevad uuesti välja ja nüüd viiakse veoautost majja veelgi asju: söögitoa tool, suur ümmargune metallkandik, kast sildiga „ÖRN“, väike kitsas kirstusuurune riidekapp. *Kelle asjad need on?* Vihapurse paneb tal vere keema, kui ta jõuab ainsa võimaliku järelduseni: Bram on kutsunud kellegi siia elama. Muidugi mõne laostunud joomakaaslase, kellel ei ole kuhugi mujale minna. („Jää nii kauaks, kui tahad, meil on kõvasti ruumi.“) Millal, kurat küll, kavatses Bram seda talle öelda? See on igatahes välistatud, et keegi võõras hakkab nendega kodu jagama ükskõik kui lühikest aega, ükskõik kui külalislahke Bram ka ei taha olla.

Kõigepealt tuleb arvestada lastega – kas see ei olnud siis kogu asja mõte?

Viimasel ajal on ta muretsema hakanud, kas nad pole mitte asja mõtet ära unustanud.

Ta on peaaegu kohal. Number 87-st mööda minnes paneb ta tähele, et Merle on teise korruse aknal, vaatab kulmu kortsutades alla, käsi tõstetud, et Fi tähelepanu äratada. Fi annab peaaegu silmatorkamatu liigutusega märku, et ta nägi teda, ja tüürib oma väravast sisse otse plaaditud rajale.

„Vabandust? Mis siin toimub?“ Kogu selle sagina sees ei paista keegi teda kuulvat. Siis valjemini, kiledama häälega: „Mida te teete kõigi nende asjadega? Kus Bram on?“

Majast tuleb välja võõras naine ja jääb naeratades ukسلävele seisima: „Tere, kas ma saan teid aidata?“

Ta ahmib õhku, nagu oleks näinud viirastust. See siis ongi Brami hättajäänud sõber? See naine on File just üldise oleku järgi, mitte nägupidi tuttav, võõras sarnaneb tema endaga – kuigi on noorem, alles kolmekümnendates –, aga temagi on blond ja karme ja rõõmsameelne, seda sorti, kes käärib käised üles ja võtab juhtimise enda kätte. Seda sorti, kes, nagu ajalugu on näidanud, suudab ohjeldada Brami-sugust vaba hinge. „Ma loodan küll, jah. Mina olen Fi, Brami abikaasa. Mis siin toimub? Kas te olete ... kas te olete tema sõber?“

Naine astub lähemale, ta on sihikindel, lahke. „Vabandust, kelle abikaasa?“

„Brami. Nojah, tegelikult mu eksmehe.“ Selle paranduse peale teenib ta ära kummalise pilgu, millele järgneb ettepanek, et nad mõlemad tuleksid „poistel“ tee pealt eest ära. Mullkillesse mässitud hiiglaslik lõuend libiseb neist mööda, kui Fi laseb end suunata magnoolia raagus okste alla. „Jumala eest, mis asja ta on nüüd kokku leppinud?“ nõuab ta vastust. „Mis see ka ei ole, mina ei tea sellest mitte midagi!“

„Ma ei saa vist aru, mida te tahate öelda.“ Naise laup tõmbub korraks kortsu, kui ta pilguga Fid uurib. Võõra silmad on kuldpruunid ja ausad. „Kas te olete naaber?“

„Ei, muidugi mitte!“ Fi hakkab kannatust kaotama. „Ma elan siin!“

Kortsud laubal süvenevad. „See ei saa nii olla! Me kolime parajasti sisse. Mu abikaasa jõuab varsti teise veoautoga kohale. Meie oleme Vaughanid.“ Naine ütleb seda niimoodi, nagu peaks Fi neist midagi teadma, isegi pakub kätt ametlikuks tutvumiseks. „Mina olen Lucy.“

Suu lahti, ei suuda Fi oma kõrvu uskuda – need saadavad ta ajule nii kummalisi sõnumeid. „Kuulge, mina olen selle maja omanik ja ma peaksin enda arust teadma, kui ma oleksin selle kellelegi välja üürinud.“

Lucy Vaughani näole hiilib roosikarva segadus. Ta laseb käe alla. „Me ei üüri seda. Me *ostsime* selle.“

„See on naeruväärne!“

„Ei ole!“ Teine naine heidab pilgu oma käekellale. „Ametlikult said meist uued omanikud kell kaksteist, aga maakler andis meile natuke varem võtmed kätte.“

„Mis asja te räägite?! Mis maakler? Ühelgi maakleril ei ole minu maja võtmeid!“ Fi nägu tõmbleb vastandlike tunnete pöörises: hirm, frustratsioon, viha, isegi vastumeelne süngelõbusus, mis teda ründab, sest see *peab* olema nali, kuigi jah, see on uskumatult vägev. Mida muud see võiks olla? „Mis komöödia siin toimub?“ Ta otsib pilguga naise selja tagant kaameraid, telefoni, mis filmiks kellegi meele lahutamiseks tema hämmeldust, aga ta ei näe ühtegi, üksteise järel hõljuvad mööda ainult suured kastid. „Minu arust ei ole see naljakas. Käskige nendel inimestel ära lõpetada!“

„Ma ei kavatse seda teha,“ ütleb Lucy Vaughan selgelt ja otsustavalt, ta räägib nagu Fi tavaliselt, kui teda ei ole äkki

tabanud midagi niisugust nagu see siin. Lucy huuled liiguvad tuseselt, kuni tal vajub suu järsku üllatunult lahti. „Oodake, kas te ütlesite „Fi“? Selles mõttes, et Fiona?“

„Jah. Fiona Lawson.“

„Siis te olete ju ...“ Lucy jääb vait, märkab kolijate küsivaid pilke ja hakkab vaiksemalt rääkima: „Parem oleks, kui te tuleksite sisse.“

Ja korraga leiab Fi end talutatavat tema enda uksest sisse tema enda majja, nagu oleks ta külaline. Ta astub avarasse, kõrge laega eesruumi ja jääb järsku tummaks löödult seisma. See ei ole *tema* vestibüül! Suurus on õige, tōsi ta on, ja sinihõbedane värvilahendus on ka sama ja trepp ei ole kuhugi kadunud, aga kõik on tehtud paljaks, siit on riisunud viimne kui üks asi, mis siia kuulub: seinäärne laud ja antiikne mungaiste, kingade ja kottide kuhi, seinapildid. Ja talle nii armas roosipuust peegel, mille ta oli vanaemalt pärinud – läinud! Ta sirutab käe välja, et puudutada seinu seal kohas, kus peegel peaks olema, nagu lootes, et see on krohvi sisse vajunud.

„Mis te olete teinud kõigi meie asjadega?“ nõuab ta Lucylt vastust. Fi on teda haaranud paanika tõttu häält tõstnud ja üks möödud kolija heidab talle justkui korrale kutsuva pilgu, nagu oleks *tema* siin see kõige ähvardavam tegija.

„Mina ei ole midagi teinud,“ ütleb Lucy. „Teie kolisite oma asjad välja. Ma pakun, et eile.“

„Mina küll seda ei teinud! Ma pean ülakorrusele vaatama,“ ütleb Fi ja trügib Lucyst mööda.

„Ee ...“ Lucy hakkab midagi ütleva, aga see ei olnud palve. Fi ei küsinud talt luba, et omaenda kodu üle vaadata.

Fi tormab trepist üles, võttes kaks astet korraga, ja jääb ülemisel trepimademel seisma, pigistades mahagonist keerduvat käsipuud, justkui kartes, et maja võib ta õhku paisata või ta all kokku vajuda. Tal on vaja endale tõestada, et ta on

õiges majas, et ta ei ole peast segi läinud. Tore, paistab, et kõik ukSED viivad sinna, kuhu peaksid viima: kaks vannituba, üks keskel eespool ja teine tagapool, kaks magamistuba vasakul ja kaks paremal. Isegi pärast seda, kui ta on käsipuust lahti lasknud ja järjest igas toas käinud, loodab ta ikka veel näha oma pere asju seal, kus need peaksid olema, kus need on alati olnud.

Kummatigi ei ole tubades midagi. Kõik, mis neile kuulub, on õhku haihtunud, ühtegi mööblitükki ei ole alles, jäänud on ainult jäljed vaibal nendes kohtades, kus kahekümne nelja tunni eest seisid voodijalad ja raamaturiiulid ja riidekapid. Ühes poiste toas on vaibal ereroheline plekk limapallist, mis sünnipäeval kakluse ajal katki läks. Laste dušinurga sügavuses seisab geelituub, toosama geel teepuuõliga – talle tuleb meelde, et ta ostis selle Sainsbury'st. Vannikraanide tagant leiavad ta sõrmed üles hiljuti katki läinud keraamilise plaadi (katkimineku põhjus ei tulnudki välja) ja ta surub seda, kuni hakkab valus – ta tahab kontrollida, kas ta on ikka veel luust ja lihast inimene, kas ta närvilõpmed töötavad.

Igal pool on tunda puhastusvahendite teravat sidrunilõhna.

Ta läheb alumisele korrusele tagasi ega tea, kas see valu tuleb tema enda seest või tühjaks tehtud majaseintest.

Lucy näeb teda lähenemas ja saadab minema kaks kolijat, kellega ta oli midagi arutanud. Fi tajub, et Lucy oli tagasi lükanud meeste abi, mida nad olid pakkunud, et ajada asjad korda *temaga*, sissetungijaga. „Proua Lawson? Fiona?“

„See on uskumatu!“ ütleb Fi ja kordab viimast sõna, ainsat sõna, mis selles olukorras sobiv on. Just tänu uskumatusele ei hakka ta hingeldama ega hüsteeritsema. „Ma ei saa aru! Kas te palun selgitaksite mulle, mida kuradit te siin teete?“

„Ma olengi püüdnud seda kogu aeg teha. Võib-olla kui te näeksite tõendeid ...“ ütleb Lucy. „Tulge kööki, me oleme neil siin ees.“

Köök on samuti tühjaks tehtud, kui mitte arvestada lauda ja toole, mida Fi ei ole kunagi varem näinud, ja töötasapinnal seisvat pealt lahtist köögitarvikute kasti. Lucy on niipalju mõistev, et lükkab ukse koomale, et mitte riivata oma külalist vaatepildiga sissetungist, mis pole sugugi lõppenud.

Külaline.

„Vaadake neid e-kirju,“ ütleb Lucy ja pakub File oma telefoni. „Need on meie juristilt, Emma Gilchristilt firmast Bennett, Stafford & Co.“

Fi võtab telefoni ja käsib oma silmadel keskenduda. Esimene meil on saadetud seitsme päeva eest ja see näib kinnitavat Alder Rise'is asuva Trinity Avenue 91 kohta koostatud lepingute vahetust David ja Lucy Vaughani ning Abraham ja Fiona Lawsoni vahel*. Teine kiri on saadetud sama päeva, 13. jaanuari hommikul ja selles teatatakse müügitehingu lõpuleviimisest.

„Te ju kutsusite teda Bramiks, eks ole?“ küsib Lucy. „Sellepärast läkski mul natuke aega, et aru saada. Abraham on lühemalt muidugi Bram.“ Tal on käepärast ka üks päriskiri, teade Briti Gaasis arvele võtmisest, see on saadetud Vaughanidele Trinity Avenuele. „Me otsustasime kõikide kommunaalteenuste puhul e-arvete kasuks, aga selle saatsid nad mingil põhjusel ikkagi postiga.“

Fi annab telefoni Lucyle tagasi. „See kõik ei tähenda mitte midagi. Need võivad olla võltsitud. Andmepüük või midagi sellist.“

* Suurbritannia õigussüsteemis tähendab kinnisvaratehingu puhul lepingute vahetamine seda, et tehingust ei saa enam taganeda. – *Siin ja edaspidi tõlkija märkused.*

„Andmepüük?“

„Jah, meil oli mõne kuu eest Merle'i pool eraldi kohtumine, kus räägiti ümbruskonna kuritegevusest, ja politseinik seletas meile, mis see on. Võltsitud meilid ja arved näevad tänapäeval väga veenvad välja. Nendega saab isegi asjatundjaid ära petta.“

Ärritunud Lucy veab näole kõvera naeratuse. „Ma kinnitan teile, et need on ehtsad dokumendid. Kõik see on päris! Praeguseks on kogu summa teie kontole ka üle kantud.“

„Mis summa?“

„Raha, mis me maksime selle maja eest! Mul on kahju, aga ma ei saa seda lõputult korrutada, proua Lawson.“

„Ma ei palugi seda teha!“ nähvab Fi. „Mina ütlen teile, et te ajate midagi sassi! Mina ütlen teile, et te ei ole saanud osta maja, mis ei ole kunagi müügis olnud!“

„Aga see oli müügis, loomulikult oli! Muidu ei oleks me saanud seda ju osta!“

Ülimas segaduses Fi jõllitab Lucy. Selle naise sõnad on hullumeelsed, selle naise *tegevus* on täiesti hullumeelne, kuid samas ei jäta ta sellist muljet, et on vaimuhaige. Ei, Lucy tundub olevat veendunud, et *see* inimene, kellega tema räägib, on peast segi.

„Võib-olla peaksite oma abikaasale helistama,“ ütleb Lucy lõpuks.

Genf, kell 13.30

Ta lamab hotellitoas voodil, tal tõmblevad käed ja ka jalad tõmblevad. Madrats on hea, otse loodud selleks, et imada endasse igasugune unetus, kirg, kõige sügavam õudusunenägu, aga see ei suuda leevendada tema ärevust. Isegi kaks antidepressanti, mis ta võttis, ei ole teda maha rahustanud. Vahest ajavad lennukid teda hulluks, nende halastamatu

kiunuv tulek ja minek, üksteise järel, nende oigamine oma raskuse all. Pigem aga tuleb see õudustunne sellest, mis ta on teinud – talle on kohale jõudnud arusaamine, mis kõik ta on ohvriks toonud.

Sest nüüd toimub see päriselt. Šveitsi kell on löönud. Siin on pool kaks, Londonis pool üks. Nüüd on ta füüsiliselt samas seisus, milles oli olnud nädalate viisi vaimselt: tagaotsitav, oma käega väljaheidetu. Ta saab järsku aru, et oli lootnud omamoodi närust kergendustunnet, aga nüüd, kui see kõik on tehtud, on veelgi lohutum olla: kergendust ei ole. On ainult seesama sees keerav tundmuste segu, mis on teda jälitanud varahommikust saati, kui ta lahkus majast, tundes ühtaegu sünget fatalismi ja tungi ellu jääda.

Oh jumal! Oh Fi! Kas Fi teab juba? Keegi pidi ju midagi nägema! Keegi on kindlasti File selle uudise juba telefonis ette kandnud. Võib-olla on Fi juba maja poole teel.

Ta ajab end istuli, selg vastu voodipäitsit, ja püüab tuba vaadates millelegi keskenduda. Tugitool on kaetud punase kunstnahaga, lauaplaat on mustast vineerist. Tagasi 1980ndate esteetika juures – see tekitab suuremat ebalust, kui peaks. Ta lükkab jalad üle voodiserva. Põrandakate on paljaste taldade all soe, vinüül või mingi muu sünteetika. Fi teaks, mis materjal see on, Fi suhtub sisekujundusse väga kirglikult.

Selle mõttepeale tabab teda valusööst, tal matab uuesti hinge. Ta tõuseb püsti, et õhku saada – kuuenda korruse toas huugab keskküte –, aga tunginud läbi kardinade keerdkäikudest, ei saa ta aknaid avada. Hotelli ja lennujaamahoone vahel sähvivad sõiduteedel autod, valged ja mustad ja hõbedased, taamal kõrguvad varjuna mäed ja lõhestavad maailma, nende valged tipud on jäiselt sinakad. Lõksu püütult pöördub ta näoga uuesti toa poole ja mõtleb ootamatult oma isale. Ta sõrmed sirutuvad

tugitoolini, pigistavad seljatuge. Tal ei tule selle hotelli nimi meelde, ta valis selle, sest see on lennujaamale lähedal, aga ta teab, et sellel kohal ei ole hinge ja et ta ongi selle ära teeninud.

Sest ta on oma hinge maha müünud, just seda on ta teinud. Ta on oma hinge maha müünud.

Aga sellest ei ole nii palju aega möödunud, et ta oleks unustanud, mis tunne oli, kui tal oli veel hing olemas.

2

Märts 2017

Tere tulemast kuulsa taskuhäälingu „Ohver“ veebilehele, milles räägitakse kuritegevusest! Meie saade on pälvinud üleriigilise dokumentaaltaskuhäälingu kuulajate auhinna. Igas osas jutustab üks ohver oma sõnadega tõestisündinud loo mõnest kuriteost. Me ei uuri juhtunut, vaid pakume erilist sissevaadet süütute inimeste kannatustesse. Jälitamisest identiteedivarguseni, koduvägivallast kinnisvarapettuseni – iga ohvri läbielamised kujutavad endast kohutavat teekonda. Me kutsume teid sellele teekonnale kaasa, et hoiatada teid millegi eest, mis võib praegusel ajal juhtuda.

Nüüd saab kuulata uut osa „Fi lugu“! Kuulake seda siin veebilehel või mõne taskuhäälinguäpiga. Ja kuulamise ajal kindlasti säutsuge, mis mõtted teil pähe tulid! Selleks kasutage: #OhverFi

Hoiatus: sisaldab roppusi

2. hooaeg, 3. osa: „Fi lugu“ > 00:00:00

Minu nimi on Fiona Lawson ja ma olen neljakümne kahe aastane. Ma ei saa teile öelda, kus ma elan, vaid ainult seda, kus ma *varem* elasin, sest kuue nädala eest müüs mu abikaasa meie kodu maha ilma minu teadmata ja nõusolekuta. Ma tean, et peaksin ütleva „väidetavalt“, et ma peaksin seda ütleva enne igat asja, nii et ehk kõlbab siis nii: ma „väidan“, et ma räägin siin praegu tõtt. Selles mõttes, et juriidilised dokumendid ei saa ju valetada? Ja asjatundjad on tunnistanud ta allkirja õigeks. Jah, kuriteo täpsemaid üksikasju alles selgitatakse, kaasa arvatud ta kaasosalist, aga te vist saate aru, et ma alles püüan leppida sellise väga tähtsa tõsiasjaga, et mul pole enam kodu.

Mul pole enam kodu!

Muidugi, kui te olete mu loo ära kuulanud, siis mõtlete, et mul on süüdistada ainult iseennast – ja seda teevad kindlasti kõik kuulajad. Ma tean, kuidas see käib. Nad hakkavad kõik Twitteris säutsuma, kui vähe ma asjadest jagan. Ja ma olen sellega nõus. Ma kuulasin ära kõik esimese hooaja saated ja ma käitusin täpselt samamoodi nagu nendes rääkinud inimesed. Ohvri ja lihtsameelse inimese vahe on väike.

„Proua Lawson, selline asi oleks võinud juhtuda igapähega,“ ütles mulle politseinik päeval, kui ma sain teada, mis oli juhtunud, aga ta püüdis mind lihtsalt lohutada, sest ma nutsin ja ta nägi, et üks teetass ei aita. (Võib-olla morfiin oleks aidanud.)

Ei, selline asi võis juhtuda ainult minusugusega, ainult säärase inimesega, kes on liiga idealistlik, kes annab liiga palju andeks. Kes pettis iseennast arvates, et suudab muuta looduse enda loodut. Teha nõrga mehe tugevaks. Jah, ikka seesama vana lugu.

Miks ma osalen selles saatesarjas? Kõik, kes mind tunnevad, ütlesid, et mulle ei meeldi üldse isiklikest asjadest rääkida. Miks ma siis annan teistele võimaluse mind mõnitada ja haletseda ja teha midagi veel hullemat? Nojah, osalt selle pärast, et hoiatada inimesi, et selline asi võib tõesti juhtuda. Kinnisvarapettusi on järjest rohkem, lehtedes kirjutatakse neist iga päev, politseinikud ja juristid püüavad tehniliste uuendustega sammu pidada. Kinnisvaraomanikud peavad valvel olema: professionaalsed kurjategijad – või ka asjaarmastajad – ei peatu mitte millegi ees.

Pealegi on uurimine veel pooleli ja minu lugu võib kellelegi midagi meelde tuletada, võib anda kellelegi, kellel on asjassepuutuvat infot, julgust politseiga ühendust võtta. Mõnikord ei teagi, et miski puutub asjasse, enne kui ei ole seda kuulnud õiges kontekstis, selle pärast ei olegi politseil midagi selle vastu, et ma siin saates olen, või täpsem oleks vist öelda nii, et nad ei ole mul siin olemist ära keelanud. Te vist teate, et mind ei saa panna kohtuistungil Brami vastu tunnistama, sest abikaasadel on õigus mitte tunnistada teineteise vastu (naera puruks!). Me oleme ikka veel abielus, kuigi sellest päevast peale, kui ma ta välja viskasin, olen ma meid eksideks pidanud. Muidugi, ma võiksin ise *tabta* anda tunnistusi, aga nagu mu jurist ütleb, me tegeleme selle probleemiga siis, kui asjad on nii kaugele jõudnud.

Kui aus olla, siis on mul tunne, et mu juristi arust ei jõuta kunagi süüdistuse esitamiseni. Mul on tunne, et ta arvab, et Bramil on praegu juba uus identiteet, uus kodu, uus elu, mille ta on kõik ostnud oma äsja saadud varanduse eest.

Juristi sõnul näevad inimesed järjest rohkem vaeva, et üksteist petta.

Isegi abikaasad.

Ja kui nüüd abikaasadest rääkida, siis te ütlesite, et on vägagi võimalik, et ta võib seda saadet kuulda, et see võib panna ta ühendust võtma. Nojah, pange nüüd tähele, mida ma teile ütlen, mida ma *talle* ütlen, ja mul on ükskõik, mida politsei sellest arvab!

Bram, ära isegi mõtle tagasitulekule! Kui sa tagasi tuled, siis ma tapan su ära, ausõna!

#OhverFi

@rachelb72 Kus see abikaasa siis on? Kas ta on põgenenud?

@patharrisonuk @rachelb72 Ta lasi kindlasti koos rahaga jalga. Ei tea, kui palju see maja maksis?

@Tilly-McGovern @rachelb72 @patharrisonuk Kas ta ABIKAASA tegi seda? Maailm on ikka üks kole koht.

Bram Lawson, väljavõte Wordi failist, mis saadeti Prantsusmaalt Lyonist e-postiga märtsis 2017

Et ei tekiks mingit kahtlust, ütlen ma kohe ära, et see on hüvastijätukiri. Selleks ajaks, kui te seda loete, olen ma end ära tapnud. Palun öelge seda neile ettevaatlikult. Ma võin küll olla koletis, aga ma olen ikkagi isa ja mul on kaks poega, kellel on kahju minust ilma jääda, kellel on põhjust mind hea sõnaga mäletada.

Võib-olla käib see ka nende ema kohta, selle haruldase naise kohta, kelle elu on praegu minu süül kindlasti nagu õudusunenägu.

Ja olgu see ka ära öeldud: keda ma ei ole kunagi lakanud armastamast.

„Fi lugu“ > 00:03:10

Seis on küll vilets, isegi katastroofiline, aga samas on päris sobiv, et see lõppes nii, nagu see lõppes, sest kõik on alati kee- relnud selle maja ümber. Meie abielu, meie pere, meie elu – tundus, et sel kõigel oli päriselt mõte ainult meie omas kodus. Kui meid seal poleks – piisaks isegi mõnest neist peentest puhkusereisidest, millega meil oli kombeks end premeerida, kui lapsed olid väga väikesed ja meil oli unepuudus –, kaoks meid siduv liim kuhugi ära. Maja varjas ja kaitses meid, aga see määras ka, kes me oleme. See hoidis meid käigus veel kaua pärast seda, kui meie aegumistähtaeg oli möödas.

Peale selle, olgem ausad, käib jutt Londonist ja viimastel aastatel on see maja teeninud tänu kinnisvara väärtuse kasvule rohkem, kui Bram ja mina teenisime palgaga. See oli meie pere põhiline leivateenija, meie heasoovlik isand. Ka sõpradel ja naabritel oli tunne, nagu meilt oleks inimjõud ära võetud ja investeeritud telliskividesse ja mörti. Me ei matnud oma vaba raha mitte pensionifondidesse ega erakoolidesse ega abi- elu päästmiseks mõeldud nädalalõppudesse Pariisis, vaid ikka majja. Me ütlesime teineteisele, et selle raha saab kindla peale tagasi. See oli ilmselge.

Mis tuletab mulle meelde ühe asja, mis oli mul siiaaani meelest läinud. Tol päeval, tol kohutaval päeval, kui ma tulin koju ja leidsin eest Vaughanid, küsis Merle neilt otse seda, mida mul polnud veel tulnud pähe küsida: „Kui palju te selle eest maksite?“

Ja kuigi mu abielu, mu pere, mu *elu* oli hävitatud, pidasin ma ikkagi nuutsumises vahet, et kuulata, mis ta vastab.

„Kaks miljonit,“ ütles Lucy Vaughan katkendlikul sosinal. Ja mina mõtlesin: „See oli rohkem väärt.“

Meie olime rohkem väärt.

Me otsime selle tollest summast veerandi eest, mis oli omal ajal ikkagi nii kopsakas hulk raha, et ajas meil öösel une ära. Aga kui ma olin kord juba näinud Trinity Avenue 91, ei suutnud ma enam leppida sellega, et kannatan unetuse käes kusa-gil mujal. Asi oli kodanlikus enesekindluses, mida pakkus punastest telliskividest fassaad, millele lisandusid kahvatud kividetailid, kriitvalged aknaraamid ja visteeria, mis roomas sepistatud rauast palkonetile ukse kohal. Muljetavaldav, aga sõbralik, kindlustäratav, aga romantiline. Peale selle olid veel naabrid, kes olid sama ärksa loomuga kui meie. Üksteise järel olime selle imelise koha välja kaevanud, olime loobunud lähedal asuvast metroojaamast, et nautida eeslinna rammetust, magusust, õhku, millesse on pihustatud suhkrut nagu Türgi maiustustele.

Sees olid asjalood teisiti. Kui ma mõtlen praegu kõigele sellele, mida me aastate jooksul parandasime, kogu energiale, mille see endasse imas (rahale!), siis ei suuda ma uskuda, et me niisuguse asja üldse käsile võtsime. Seal sai ilma kindla järjekorrata ette võetud köögi ümbertegemine, vannitubade värskendamine, ees- ja tagaiaia ümberkujundamine, allkorruse tualeti remontimine, tõstandakende parandamine, laudpõranda taastamine. Ja kui me ümbertegemise ammendanud olime, asusime uute asjade kallale: uued maast laeni köögiaknad, et saaks aeda minna, uued köögikapid ja töötasapinnad, uued sisseehitatud riidekapid poiste tubadesse, uus klaasist vahesein sinna, kus me sõime, uus piirdeaed ja värav maja ette, uus mängumaja ja liugtee tagaaeda ... Muudkui edasi, pidev

uuendamisprogramm, Bram ja mina (nojah, enamjaolt mina) olime nagu mõne heategevusasutuse juhatajad, kes panevad igal aastal kokku eelarve, kulutavad kogu oma vaba aja sellele, et küsivad hinnapakumisi, tellivad ja juhendavad töömehi, otsivad veebist ja mujalt infot, et interjööri sisustada ja leida paigaldamiseks ja kinnitamiseks vajalikke jubinaid, valvavad värvide ja tekstiilide järele. Ja ma olen kurb selle pärast, et mitte kunagi ei saanud ma istuda maha ja öelda: „See on valmis!“ Täiuslik maja kui selline jäi minu jaoks sama mõistmatuks kui mõni elumees vanas armastusromaanis.

Muidugi, kui ma saaksin oma aega uuesti kasutada, siis ei puutuks ma tõenäoliselt mitte ühtegi asja. Ma keskenduksin inimestele. Ma annaksin neile mingi muu eesmärgi, enne kui nad ennast hävitavad.

#OhverFi

@ash_buckley Vau, uskumatu, kui odav kinnisvara vanasti oli!

@loumacintyre78 @ash_buckley Odav? 500 tonni? Prestonis küll mitte. Tead, inimesed elavad ka Londonist väljaspool!

@richieschambers Aia ümberkujundamine? Värvide üle valvamine? Kas see naine räägib tõsiselt sellist juttu?

Eelmised omanikud oli vanem paar, just selline paar, kellesuguseks ma arvasin meidki kunagi saavat. Neil oli seljataga üsna edukas töö õpetajatena (nad olid selle maja ostanud veel siis, kui polnud vaja teha mõnes korporatsioonis või hiljem pangas karjääri, nagu seda tegid Vaughanid, et saaks enda perele lubada korralikku maja) ja nad olid rahul sellega, kuidas

nad olid oma lapsed üles kasvatanud, ja nüüd tahtsid nad oma kapitali kasutada, tahtsid ise vabaks saada. Neil oli kavas reisisida ja ma kujutasin neid ette uuestisündinud nomaadidena, kes tähistaeva all kõrbe ületavad.

„Sellise majaga hüvasti jätta on kindlasti väga raske,“ ütlesin Bramile, kui me sõitsime tagasi meie korterisse pärast seda, kui olime käinud majas kardinatega nõuandjate koostöös võtmas, mis oli lõppenud ühe või kahe veinipudeli tühjendamisega. Arvata on, et ta ületas kiirust, ja võib-olla oli ta joonud rohkemgi, kui lubatud, aga toona, kui poisse veel polnud, oli mul sellest ükskõik, sest me riskisime ainult enda eluga. „Mulle tundus, et nad olid kuidagi kurvad,“ lisasin ma.

„Kurvad? Nad nutavad kogu tee, kuni jõuavad pank,“ ütles Bram.

Bram, Wordi fail

Kuidas ma siis jõudsin nii kaugemale? Surmava meeletuseni? Uskuge mind, kõigi asjaosaliste jaoks oleks olnud parem, kui ma oleksin selleni jõudnud palju varem. Isegi selle loo lühendatud variandile kulub kaua aega (no olgu, see ei ole ikkagi päris „hüvastijätukiri“, pigem täies pikkuses ülestunnistus).

Enne alustamist tahaksin küsida ühte: kas tegelikult oli see maja ise hukule määratud? Kas ta lihtsalt võttis endaga põhja kaasa kõik, kes temaga seilasid?

Asi on selles, et vanapaar, kellelt me selle ostsime, oli lahku minemas. Kinnisvaramaakler ütles selle kogemata välja, kui ma läksin temaga Two Brewersisse klaasikest võtma pärast seda, kui olin käinud koos ehitusmehega maja vaatamas. („Kas te tahate oma uut kodukõrtsi näha?“ küsis maakler ja mulle ei olnud vaja rohkem peale käia.)

„See pole päris selline info, mida võimalikule ostjale rääkida,“ tunnistas ta. „Keegi ei taha mõelda, et ta kolib majja, mis on pealt näinud kellegi abielu lagunemist.“

„Hm.“ Pigistasin klaasi ja tõstsin selle suule, nagu sai seal hiljemgi tehtud tuhandeid kordi. Hele õlu oli enam kui vastuvõetav ja kõrtsis tekkis vana kooli tunne, see ei olnud veel muutunud gurmeekohaks nagu enamik selle kandi õllekaid.

„Teid võib üllatada, kui paljud inimesed lahutavad pärast seda, kui pere on laiali läinud,“ jätkas maakler. „Saatke aga kõige noorem laps ära ülikooli ja korraga jätkub teil aega, et märgata, et te vihkate naisega teineteist ja olete vihanud juba aastaid.“

„Tõesti?“ Olin üllatunud. „Ma mõtlesin, et ainult meie vanemate põlvkonnas jäädi laste pärast kokku.“

„Pole tōsi. Mitte sellises kandis, mitte selliste inimeste puhul. See on märksa tavalisem, kui võiks arvata.“

„Noh, nad ju ainult lahutavad. Võiks olla hullem. Võiks kanalisatsioonist kehaosi leida.“

„Seda ei oleks ma teile kindlasti öelnud,“ ütles ta naerdes.

Ma ei rääkinud sellest sõnagi File. Ta kujutles romantiliselt, et see vanamoeline paar võtab välja kogu oma viimasel palgal põhineva pensioniraha ja et nad sõidavad siis kaameli seljas läbi kõrbe nagu Araabia Lawrence'id. Lendavad kuumaõhupalliga üle Vesuuvi – sedasorti jama. Nagu neil ei oleks juba olnud nelikümmend aastat õpetajatele antavat puhkust, mille ajal maailmas ringi reisida.

Me olime siis käinud vaatamas pea kolmekümmet maja ja mul polnud üldse vaja, et neist esimese puhul, mis hästi sobis, mõtleks Fi nüüd ümber, sest „kurbus“ olevat selline haigus, mis levib õhu kaudu. Nagu rõuged või tuberkuloos.

„Fi lugu“ > 00:07:40

Kas ma teadsin, et maja väärtus järjest kasvab? Muidugi teadsin. Me vaatasime Rightmove’is kogu aeg kinnisvarahindu. Aga ma ei oleks seda kunagi müünud. Vastupidi, ma lootsin, et see jääb Lawsonitele, et me mõtleme välja, kuidas oleks seda maksude seisukohalt kasulik korraldada, nii et poisid saaksid seal kasvatada *oma* lapsi, et mu lastelaste pead puhkaksid samadel patjadel samade akende all, kus mu poegade pead toona.

„Kuidas see käiks?“ küsis mu sõbranna Merle. Ta elab mu kodust (mu *vanast* kodust, seda on ikka veel raske öelda) paar maja edasi. „Selles mõttes, et kui tõenäoline see on, et nende abikaasad tahavad elada koos samas majas?“

Oli ilmselge, et tulevikus langetavad otsuseid naised. Trinity Avenuel Alder Rise’is valitses matriarhaat.

„Ma ei ole mõelnud ametlike läbirääkimiste üle,“ ütlesin ma. „Kas sa ei võiks lihtsalt lasta mul õhulosse ehitada?“

„Täpselt nii, õhulosse, kahju küll, Fi.“ Merle manas näole oma väikse salapärase naeratuse, mis tekitas sinus väljavalituse tunde – ta nagu pärjanuks sellega ainult väga erilisi inimesi. Teda, nõtke keha ja tumedate silmadega pisikest naist, kes oli vahel päris hoolitsemata väljanägemisega, huvitas minu tuttavate seas oma välimus kõige vähem, mis tegi ta paratamatult kõige ligitõmbavamaks. „Sa tead ju sama hästi kui mina, et me kõik peame varem või hiljem oma maja maha müüma, et maksta vanadekodu eest. Või hoolduse eest, kui jääme dementseks.“

Meie tänaval elavatest naistest arvasid pooled, et neil on dementsus, aga tegelikult olid nad lihtsalt ülekoormatud või äärmisel juhul kannatasid üleüldise ärevuse käes. See oligi Merle’i, Alisoni, Kirstyt ja mind tasapisi üksteise poole

tõmmanud: me ei „harrastanud“ neuroosi. Me säilitasime rahu ja rügasime edasi (me vihkasime seda väljendit).

Kui ma ennast praegu kuulen, siis see ajab naerma: ei „harrastanud“ neuroosi? Kuidas jääb sellise neuroosiga, mida tekitab abielu lagunemine, reetmine, pettus? Kelleks ma küll end pidasin?

Teie olete selle juba ilmselt ära otsustanud. Ma tean, et kõik hakkavad mind kritiseerima – uskuge mind, ma kritiseerin ennast ise ka. Aga mis mõtet oleks siin muidu olla, kui ma ei räägiks endast ausalt, ei kirjeldaks soolatüükaid ja kõike muud?

#OhverFi

@PeteYIngram Hm. Mu arust ei ole uhkest majast ilmajäämine sama hull kui vägivaldse kuriteo ohvriks langeda.

@IsabelRickey101 @PeteYIngram Tra, ma ei või! Ta on kodutu!

@PeteYIngram @IsabelRickey101 Aga ta ei ole ju tänaval? Tal on töö alles.

Kuidas ma leiba teenin? Ma töotan nädalas neli päeva ühe suure kodusisustuse jaemüügi firma kliendihaldurina. Viimasel ajal olen tegelenud meie uue, eetilisel toodetud vaipade sarjaga ja Itaalia klaasikunstnike kenade taiestega, mis on inspireeritud spiraalidest.

Ettevõtte on suurepärase, selle väärtushinnangud on tõeliselt holistilised ja progressiivsed. Kas te suudate ette kujutada, et nad küsisid mult, kuidas saaks paremini sobitada mu osalist tööaega laste kasvatamisega? Ja jutt käib jaemüügist! Nad olid

liitunud ühe Euroopa Liidu algatusega, et toetada töötavaid emasid, ja mina olin õigel ajal õiges kohas. Nojah, kui nii on läinud, siis on teada, mida soovitatakse: ära mine kunagi kuhugi mujale.

Tõsi on, et arvatavasti teeniksin rohkem mõnes suures vereimejast konglomeraadis, aga ma olen alati pidanud töö ja eraelu sobivat suhet palgast tähtsamaks. Mõned meist ei taha, et meid verest tühjaks imetaks, on ju nii? Ma tean, et see on kliše, aga mulle meeldib väga töötada niisuguste käsitsi valmistatud toodetega, mis teevad majast tõelise kodu.

Jah, ma tean, et mul endal seda enam ei ole.

Bram, Wordi fail

Kümne aasta jooksul töötasin ma suurema osa ajast ühe Croydonis asuva ortopeediatarvete tootja piirkondliku müügi-juhina Kagu-Inglismaal. Sõitsin palju ringi, eriti algusaastatel. Ma müüsin igasugu ortoose – põlvede omi, küünarnukkide omi, kõiki – ja kaelatugesid ja bandaaže, aga tegelikult oleksin võinud müüa ükskõik mida. Kirjaklambreid, koeratoitu, päikesepaneele, rehve.

See töö oli siis mõttetu ja on seda praegugi.